

ГОЛОС УКРАЇНИ

Влада — Радам!

Газета Верховної Ради Української РСР

◆ № 101 ◆

Вівторок, 28 травня 1991 року

◆ Ціна 5 коп.

Учасникам міжнародної конференції «Конверсія-91»

Від імені уряду Української РСР вітаю учасників міжнародної конференції «Конверсія-91» в столиці України місті Києві. Проведення такої конференції — це реальний результат кардинальних змін у міжнародній обстановці, зміцнення довіри і взаєморозуміння між народами. Їх зростаючого прагнення до взаємовигідного співробітництва.

Проблеми, які будуть обговорюватися на конференції, мають для України величезне значення. В конверсії ми бачимо один з найперспективніших шляхів структурної перебудови народного господарства, виведення економіки республіки з гострої кризи, насичення споживачого ринку багатства дефіцитними сьогодні товарами. І дуже важливо, що саме ці питання будуть в центрі уваги вашої конференції.

Хочу висловити надію, що міжнародна конференція в Києві здійснить позитивний вплив на інтенсифікацію процесів конверсії в оборонному комплексі республіки і прискорення переходу до ринкових відносин, дасть нові імпульси розширенню різнобічних ділових зв'язків між Україною і зарубіжними державами.

Важко всім учасникам конференції плідної, творчої роботи.

В. ФОКІН,

прем'єр-міністр Української РСР.

Д ОМКАЛИСЯ-таки: 27 травня розпочалися чергові рейси Київ — Монреаль — Торонто — Київ, які здійснює Київське виробництво об'єднання «Авіалінії України».

На борту повітряного лайнера Іл-86М з Канади до столиці України прибуло 132 туристи — представники української діаспори. Організувала цю мандрівку вже відома в нашій республіці канадська фірма «Інтуркорпорейшн».

У цьому рейсі з'явилася новинка: створення однієї національної авіакомпанії, у салоні такої були апліменти національної символіки. Крім того, пасажирки на борту літака могли замовити автомобіль фірми «Рено» — адже «Авіалінії України» співробітничать з спільним редаксько-французьким підприємством «Ото», а також забронювати місця в готелі, квиток на поїзд чи літак.

Віра і Зневір'я

Цей знімок зроблено не в церкві й не в театрі, а під час одного з виступів у Києві євангелістської групи «Джон Гест» (США). Чому ж обрання, м'яко кажучи, світське? Бо євангелісти — це ті, хто говорить про Віру простою мовою. Мабуть, інакше й не можна — адже як у Вірі, так і у Зневірі є свої заповіді.

Втім, перші євангелісти з'явилися у Києві не сьогодні, а ще 120 років тому.

А говорити їй досі є про що...

Фото Володимира КИСЕЛЬОВА.

ЦЕНТРОВІСНОСТІ ТАКЕ ФЕДЕРАЦІЯ МЕЧЕНА

В. Черновіл: «Думало, що сучасний підйомляк для України — це федеративне об'єднання як історичних провінцій по типу федерації земель ФРН».

[Ілюстрація газети, 28.02.1991 год.]

Незвичайні твердження В. Черновіла. Але давайте спробуємо підійти до нього неупереджено і аналітично так воно може й страшило — бо відомою було до сучасного внутрішнього сепаратизму».

Розгортається у другій світовій війні, перетворена в руйну Німеччина протягом короткого часу перетворилася на цілковитий роки у віносорознику країну. Не останню роль у цьому зіграв і державний устрій. Однак сучасна Німеччина, яка складає держава, Добре відомо, що всі складні держави поділяються на конфедерації й Федератії. Розрізняються між собою об'єднання своїх суб'єктів (членів). Конфедерація — це складна держава, чин якої, будучи суверенними, об'єдналися на підставі угоди міжнародно-правового характеру для досягнення певної мети. Конфедерація, як правило, об'єднання нестійка, існує недовго і закінчують існування або розпадаю, або перетворюються у федерацію. А федерація — це об'єднання суб'єктів, які вступають при цьому частину свого суверенитету і стають державними утвореннями. Тобто суб'єкти федерації зберігають певне проміжне становище, не перестаючи бути окремими державами, але й не перетворюючись на сучасні адміністративно-територіальні одиниці.

Німеччина — держава федеративна. При дослідженні юридичної природи її суб'єктів існує певна розбіжність. Підзв'язок широким розумінням протиріч, що змушує враховувати як історичні реалії виникнення німецької федерації, так і її сучасні тенденції. Як держава-федерация Німеччина відірвалася після другої світової війни при допомозі окупаційних військ США, Англії, Франції, які намагалися створити децентралізовану політичну структуру: сильні землі і слабку центральну владу. Розруччю таких дій тех простий: більше ніколи не мати справи із сільською німецькою державою. До речі, саме окупаційна адміністрація провела й кордонів земель, про які німецький державознавець Г. Діксон сказав: «Багато з кордонів нових німецьких земель зовсім випадковий, а тільки зв'язки безглузді». Зміни в кордоні області вносила вже центральна влада ФРН.

Як же оцінюють федерацію саме німецькі вчені? Так, землі ФРН, внаслідок закінчення війни, вважалися незалежними — юрист Т. Мауц, — це дієві держави, які володіють суверенитетом і юридично не підпорядковані федерації.

Точка зору

Відомий німецький юрист Д. Вольф піддає сумніву твердження, нібито землі володіли суверенитетом. Проте, на його думку, землі повинні були володіти. Прихильники цієї точки зору посилюють на це частину 3 статті 79 Конституції ФРН, що зобов'язує вносити зміни в поділ федерації на землі, в принципі співвідносячи земельні в галузі законодавства, стверджує ідею суттєвого конституційного простору в здійсненні уповноважень земель.

Суб'єкти федерації мають окремі такі повноваження, які надають їм можливість здійснювати широкі самоуправління, бути певною мірою дієво суверенними в тому розумінні, що вони виступають як господарі на своїй території, рішуче впливають на розвиток її економіки, на збереження навколишнього середовища, на соціальне калібри життя, громадянські права і свободи людини. Тут слід врахувати конструктивну, а не деструктивну, стримувану роль центру. Це зокрема, політика «фіскального вирівнювання», яка передбачає перерозподіл податкових надходжень між федерацією та її суб'єктами (вертикальне вирівнювання) та між сільськими і «смітими» у фінансовому плані земельки (горизонтальне вирівнювання). Вертикальне вирівнювання спрямоване передусім на задоволення потреб «смітими» земель в освіті, охороні здоров'я та соціальному захисті (пункт 2 статті 107 Конституції ФРН), хоча й стаття 109 того ж ОФ, новий закон передбачає самостійність і незалежність бюджетів земель і федерації. Фінансове вирівнювання, що було актуальним у шістдесяті-сімдесяті роки, а потім втратило своє значення, сьогодні знову закладають, що ФРН передбачає тан звані Східні землі — п'ять новостворених земель колишньої НДР.

Як і в будь-якій федеративній державі, а їх у світі 18, у Німеччині кожна земля має свою конституцію, демократично обраний земельний парламент (ландтаг), земельний уряд з широким колом самостійних повноважень. Землі великою мірою користуються у відносинах між собою принципом самокоординації, тобто врегульовують питання без посередництва центру. Робиться це досить просто: між землями укладаються прями договори. Так, у період становлення федерації, з 1949 по 1960 рік, було підписано 340, і існують вони як юстиції, фінансів, сільськогосподарства, поліції, кінськиства тощо. На їхній базі була утворена конфедерація керівників окремих галузей міністерств, де розглядалися найбільш важливі питання: від встановлення загальних

принципів судочинства до визначення однакової юридичної сили атестатів зрілості випускників шкіл різних земель, однакових термінів ліквідації та однакового розподілу університетських коштів.

Кожна земля має своє громадянство, але базовим є громадянство ФРН. Мають землі й власні земельні законодавство, яке, однак, не вступає у протиріччя з федеральним. Для вирішення можливих суперечностей між центром і землями існує Федеральний Конституційний Суд.

Для забезпечення участі земель у діяльності центральних (федеральних) законодавчих органів парламент країни складається з двох палат: бундестага і бундесрату. Саме бундесрат і є представницьким органом суб'єктів федерації. На відміну від звичайного парламенту, де обидві палати обираються, у бундесраті люди призначають самі землі в залежності від кількості населення. Як правило, це члени урядів земель, прем'єр-міністри.

Відповідно до статті 32 Конституції зовнішні відносини — прерогатива центру. Але коли він укладає договір, який стосується інтересів окремих земель, то додуми землі має бути заслухано попередньо. Разом з тим у межах законодавчої компетенції будь-якої землі протистоять укладати договори з будівництва державним. В основному це угоди економічного, господарського характеру, які укладаються воки тоді, коли федеральна влада не задовольняє потреби землі.

На думку відомого радянського вченого Г. Олександренка, основною правопорушницею федерації є федеративна конституція. Проте свої конституції мають і землі. Це й відміняє їхній статус від статусу звичайних адміністративно-територіальних одиниць.

Слід також вказати на характер узгодження суперечностей між законами у федерації і конфедерації. Коли виникають розбіжності між законами, то в конфедерації більшу юридичну силу має закон суб'єкта, а у федерації, зокрема Німеччині, вищий є федеральний закон.

Вільшесті вчених вважають, що суб'єкти федерації, на відміну від суб'єктів конфедерації, не мають права вето (сенсу). Саме такої чорні зору доприймається відомий український державознавець М. Паленко. Іншою думки Г. Олександренко, автор праць з проблем федералізму, який вважає, що федеративний устрій не виключає можливості сенсу суб'єктів. Це й передбачається в конституції деяких країн світу. Саме право сенсу і стає каменем спотикання у федерації, коли там виникають

внутрішні політичні або соціально-економічні протиріччя. Ця залежність — законність у світовій практиці. Проблема сенсу має два аспекти: політичний та юридичний, в якому політичний бік справи має одне грав визначну роль. Спроба суб'єктів вийти з федерації майже завжди закінчувалася невдачею, супроводжувалася кров'ю, трагедіями, війнами. Досить лише пригадати громадянську війну в США в середині минулого століття. Або спробу німецької провінції Біфрля вийти зі складу Німеччини, коли боротьба центральної влади з біфрляським населенням дійшла до апогею. Нещодавно між ними свіданням заявив прем'єр-міністра Канади Б. Малрун, який заявив, що сенсуси Квебеку з Канадою, чого не мається з початку ХХ століття, об'єдналися йому дуже важко у фінансовому плані. Це звичайно цивілізоване заява цивілізованого керівника ХХ століття, але сьогодні це є свіданням кривавих сутичок в індійському Пенджабі.

Нині у нас багато розмов про федерацію-конфедерацію на кожному рівні, так і на республіканському. Причому цього є та до краю зацентралізована бюрократична система, що відсталася від Російської імперії і за останні десятиліття набула аполітичного характеру. Ігноруючи світовий досвід, ми й досі домагаємося реформи за принципом: «і нестай важко, і кинути жалко».

Останні події на Україні, в деяких її регіонах свідчать: ідеї федералізму який і в республіці мають право голосу навіть на найвищому рівні, в парламенті. І підстави для цього, звичайно, є, зокрема, досить помітні відмінності в історичному, культурному, економічному, соціальному розвитку окремих районів республіки. Тому ця проблема на республіканському рівні може загостритися, а федеративний устрій республіки навіть стати цілком ймовірним шляхом збереження територіальної цілісності України. Тож не будемо ігнорувати світовий досвід державного будівництва, зокрема досвід Німеччини. Бо саме оманування світовим досвідом державного будівництва та правового буття нашої держави існування її в умовах нашого розвитку і є необхідною передумовою завершення політично-державної реформи як у Союзі, так і на Україні. Це слід зауважити, що ідеї федералізму та мажоритарності нічого спільного з сепаратизмом. Сепаратизм — це явище зовсім іншого порядку, хоча теж ґрунтується на соціально-політичних та економічних ускладненнях.

Олександр СУРИЛОВ, професор, завідувач кафедри Одеського держуніверситету.
Марк ЧЕРКЕС, доцент кафедри державного права Одеського держуніверситету. Одеса.

Телеграфним
рядком
з Тернополя

ЦЕНТР, ДЕ ГРАБУЮТЬ СЕЛО

Там мовчки узгоджують зміст звернення У сенсі обласної Раді народних депутатів до Верховної Ради України. У документі сказано, що внаслідок прийнятих останнім часом документів урядом і центральних відомств когось ошуканця на грабні банкрутстві. Сенс протесту Верховної Ради України розробити комплексну програму виведення сільськогосподарства з кризи.

КОЛЕДЖ ОЧОЛКЕ КОБА

Депутат Тернопільської міськради К. Коба став ректором державного університету в Україні приватного вчального закладу вчального коледжу. Тут готуватимуть фахівців для кооперативів, приватних та малих підприємств провідні спеціалісти України, Європи та Америки на контрактних умовах. Колегію засновано з ініціативи товариства торчч молоді «Відродження».

ЗНАЙШЛА СИНІА В ПАКИСТАНІ

Нещодавно у пресі з'явилася фотографія, на якій, серед інших, знайшлися полонені, мати військових цього згнібного у 1982 році сина. Розпочалися непрості пошуки. Прочитавши і інші проміжні повідомлення, колишні керівники говорили на зустрічі з головою обрання В. Олійником. Останній викликав думку про необхідність розробити програму соціального захисту колишніх воїнів на Тернопільщині.

А МІЛІОН — МОЖНА!

Бачачи, як професійно витирали на митниці свіжі червоти, Ото й думаю: кордон — це завжди та операція, в якій кримінальний розшук Олег Дубльїнський та його помічник Ігор Деркач з Тернопільщини мовчаво МВБ змани пошуку з очей. Вони затримали трьох громадян Польщі, які провозили через кордон, між іншим, 800 тисяч рідких «дерев'яних» чинів збиральних на Україні і валюту. Справа — у кількості!

Олександр МИХАЙЛИШТА власний кореспондент «Голосу України».

Києве мій

проте
ий день
прекрас-
навіть
її зеле-
зранку
владно
планів
ційного
її вже

задоволення. Чні ж то голо-
сності такі?

Виявляється, з Івано-
Франківщини, з двох сіл та
райцентру Городенківка.
Медсестра Городецької
райлінарні Ганіуса Олексюк
розповіла, що організував
хор заслужений дія культу-
ри УРСР Іван Фенютчин.
Співають у ньому і колгоспи-
ники, і робітники, і вчителі,
і медпрацівники.

А трохи далі — ще один
хор — жіночий, невеликий,
але ж голосистий, який зібрав
чи не найбільше шауувальни-
ків. Ну, здавалося б, звідки б
знати оцій дівчині — усієї у
джинсовій «фірмі» «Засвіт
встали козацьки»? А спі-
ває ж, забувши про все на
світі. І мале дівча, яке мама
вирядила в усе «не наше»,
пританцює інтуїтивно, але
ж гопака, а не рок-н-ролл!

Уже переспівали силу-си-
ленню відомих і не дуже відо-
мих українських пісень —
разом. А з гурту чується:
«Варенички!», «Зелене жи-
то!». Співацьки ніяковіть:
«Та вже ж тричі ці пісні спі-
вали...».

А на іншому імпровізова-
ному майданчику, біля фі-
лармонії, на ще мокрих від
дощу гранітних плитах —
свято, як кажуть, набрало
свого апогею. Тут виступають
студенти Київського інститу-
ту харчової промисловості —
ансамблі «Колорит» і «Зоре-
цвіт».

— Не тільки студенти, —
пояснив керівник ансамблю
«Зорецвіт» Ніна Чуприна, —

а й винадачі, особливо ж з
кафедр математики і хімії.
Вже понад дві години триває
маш концерт, а люди все під-
ходять і підходять...

А як не підійти? Вже дав-
но мені не доводилося дивити-
ся такий концерт — щоб
і артисти, і глядачі, а їх ти-
сячі зібраних на площі, не
тільки співали, а й танцюва-
ли разом.

Дивилася я на це розмаї-
ття народної пісні і танцю і
думала: ну чому аж оце тіль-
ки зараз ми повертаємося до
джерел своїх?

Але ж не все втрачено, бо
бачила я цього недільного
вечора й інше — ян співа-
ли наші «джинсові» хлопці
та дівчата «Ой, на горі та й
жінці живуть». Співали разом
з людьми, які привели на
площу своїх онуків...

...А увечері, увімкнувши
програму урарського теле-
бачення й настроївши її на
«Вечірній вісник», почула
коментар чарівної ведучої:
«Сьогодні мало б відбутися
свято — День Києва, та че-
рез дощ свято не було. А
організатори не подумали
про те, щоб перевести хоч
деякі заходи під дах».

Не в захист організато-
рів, а заради справедливості
хотіла б зауважити, що День
Києва — свято цікаве саме
тим, що воно випливає
на вулиці міста. І уявити собі
вчительон-пенсіонерок на
якійсь сцені — відразу ж
зникне вся чарівність їхньої
безпосередності та й навряд
чи я, приміром, безголоса
співала б разом з ними...

Валентина
ПИСАНЬКА.
Фото Миколи
КОЗЛОВСЬКОГО.

Телеграфним рядком з Ужгорода

ХТО ПРИДБАЄ МІНІ-ЗАВОДИ?

В Ужгороді відбулася між-
народна виставка товарів, ви-
готовлених на підприємствах
Угорщини. Проте найбільший
інтерес представників ділових
кіл області викликав міні мо-
локо і пкзаводів, м'ясокомбі-
нати. Чи діятиме на Закарпат-
ті хоч якісь із них?

ЗАМІСТЬ РАКЕТ БУДУТЬ «ПОЛИВАЛКИ»

20 корпусів з-під стратегіч-
них ракет придбав Берегів-
ський дослідно-експеримен-
тальний завод діагностичного
та гаражного обладнання. Фа-
хівці підприємства плакують
виготовити з них водонапірні
башти.

ГІСТЬ-НАРКОМАН

Працівник каркого розшуку
Ужгородського МВВС розкрив
ще одну підліпну лабора-
торію по виготовленню та збе-
ріганню наркотиків. Керував
пркбуктовою справою жктель
міста Артемівська Докецької
області Володимир Ощепко,
ракіше судимий. При затри-
манні в нього вклучено 3,5 кі-
лограма наркотичної сирови-
ни, медичні шприци. Ведеться
розслідування.

Микола ГОРВАТ,
власний кореспондент
«Голосу України».

ПРИЧЕПІВ НА ПОЛЬЩУ НЕ БУДЕ

Про що говорять

Пасажири, які намірилися
їхати з Києва до Польщі за-
лізницею, забили на сполох.
У насах оголосили, що ніби-
то квитків на першу денаду
червня не передбачається.
Дзвінки до редакції не вщу-
хали: допоможіть, поясніть і
т. д.

Тобто, обурені турнсти
запекоемі й відсутністю
точної інформації. Ну, з цим
у нас завжди було й поки
що лишається сутужно. На-
віть такі банальні запитання:
чому нема і нолі будуть
квитки, — залишаються без
коинретних відповідей. І
мені, спецкору газети, було
не просто встановити, що і
як. І не тому, що відповіді
засекречені. Навпаки, у

службових коридорах цент-
ральних залізничних кас усі
все знають. А в довідниковому
бюро, якраз там, де тоби
мають дати вичерпну відпо-
відь, — глухо. Відправляють
далі. Наш рідний синдром
байдужості до людини
спрацьовує де завгодно. Та
як би там не було, інформа-
цію здобуто — з різних дже-
рел.

Так от, справді, у першій
декаді червня до Польщі при-
буває Папа римський. І
правда, що з нагоди візиту
високого гостя у дружній на-
крайні відбудуться великі ре-
лігійні торжества.

У зв'язку з цим з Польщі
надійшла телеграма до
управління Південно-Захід-
ної залізниці: «...просимо
припинити прийом групових
заявок на травень і першу
половину червня. Додаткових
причіпних вагонів на Польщу
не буде».

Начальник дорожнього
бюро Південно-Західної за-
лізниці А. Турчинський до-
дав, що взагалі влітку з до-
датковими посадочними міс-
цями саме з Києва буде
складно. Тому приймуться
заявки в основному від
номадізованих, а танож ту-
ристів.

Людмила
БАРАНЕВИЧ.

Київ.

КОНКУРЕНТ ПРОТЯГНЕ НЕДОВГО

До ркції затронува-
ли: рятують від сааовлі. Авто-
буси на лінії площа Перемоги
— аеропорт Бориспіль стали
ходити з перебоєм, а таксист-
ти деруть 100 карбованців за
машину...

Зовні все було спокійно: ав-
тобуси йшли регулярно, черг
великої ке спостерігалося. Та
коли я спробував поротувати-
ся з таксистом, той відрубав:
— Сто карбованців — і ма-
шина у твоєму розпорядженні.
Вдєк, ачоті — одкаково...

Квиток на автобус коштує
2 карбованці. Державна ціна
ка таксі — сорок копійок кіло-

метр. До Борксполя — 16 «де-
ревланків». Звідки цей розрив?
Начальник АТП 13212 Вопо-
дкімр Кучеренко скорочення
нількості рейсів пояснює тим,
що машини ремонтують і ч-
чкм. 50 процентів автобусів
треба спксувати. А замикк ке-
ма і ке передбачається: нема
валюток. Ідея ж укомплектува-
ти маршрут машинкам «Лаз»,
яка обговорюється в мініс-
терстві, несерйозна: вік не ви-
тримує кавактажень, які тягне
«Ікарус».

Водій одного з автобусів ка
питання про конкурентів пояс-
нив: вночі, кавіть завантажва-

Кримінальна арифметика

ХОВАЮТЬ, ОБРАХОВУЮТЬ, ВИВОЗЯТЬ...

Орг внутріш справ
на ширшому фронті трима-
ють оборону споживчого рин-
ку. Особлива увага — до
спенулянтів та порушників
правил торгівлі.

Приховано від вільного
продажу цигарок на суму
5,8 тисячі карбованців —
притягнуто до відповідальності
директора одного з магази-
нів Шевченківського РГТ
Києва. У Донецьку «схова-
но» спиртного й цукерок
майже на 12 тисяч карбован-
ців — це на совість заведе-
нці магазину № 40 ВРП об-
'єднання «Донецькутілля». У
магазині № 136 Чугувського
району жовтого чоу «ства-
трос» працівник віддати-
муть за завищення ціни на
леза для гоління, на чому
вони мали навар 1.422 кар-

бованці. Ленінський РВВС
Львова порушив справу про-
ти громадянки Романової:
купила 30 коробок цукерок
«Київ Вечірній» по 6 карбо-
ванців, продавала — по 15.

Триває боротьба з новіт-
німи контрабандистами, що
вивозять товари за межі рес-
публіки. В Новоодецькому
районі Миколаївської області
затримано А. Сартісяна за
спробу вивезти на Камазі
440 кілограмів вершкового
масла на суму 3.520 карбо-
ванців. Ще один КамаЗ (з
азербайджанськими номерами)
затримано Антрацитівсь-
ким МВВС на Луганщині.
У вузів було 3,8 тонни
масла, купленого, як свід-
чать документи, за номерцій-
ною ціною 14 карбованців за
кілограм, у Київському госп-

розрахуновому творчому ви-
робничо-комерційному центрі
«Калина».

Співробітники міліції Пів-
денної залізниці, що пропус-
кає основний лотік поїздів
на Закарпаття, з початку ро-
ку припинили спробн неза-
конного вивозу товарів з бо-
ку 640 осіб. При цьому ви-
лучено 29,5 тонни масла,
520 кілограмів сиру, 223 —
бронзи, 1.800 — цукру,
1.600 пляшок горілки, 14 ти-
сяч пачок цигарон, 500 ба-
нок кави, 300 банок згуще-
ного молока, 100 банок че-
рвоної ікри, — на загальну су-
му 173,4 тисячі карбованців.
Товари передано до магази-
нів відділів робітничого по-
стачання.

Підготував
Михайло БЕРЕЗОВСЬКИЙ.

Хто врятує світ!

З МІСІЄЮ ДОБРА

З 4 травня тривають пе-
ред ниянами виступи еван-
гельської групи «Джон
Гест». Місіонери з Сполу-
чених Штатів Америки про-
повідували Ісусове вчення на
стаціонах і площах столиці
України, зустрічалися з жур-
налістами, роздавали релі-
гійну літературу, виступали
з концертами духовної музи-
ки. Мета візиту групи Геста
до Києва — благовіст Слова
Божого, заклик до покаяння,
матеріальна допомога хворим
і осиротілим дітям. На
жаль, контейнер з ліками і
одягом для цих дітей через
бюрократизм одеських мит-
ників і досі не прибув до
Києва.

Евангелісти з США
взяли участь у святнуван-
ні Дня Києва, в про-
грамі міжнародного фести-
валю «Діти планети — ді-
тям Чорнобиля». До Джоїа
Геста, чарівної співачки Де-
нін Алєксандрової, відомого
американського музиканта й
композитора Леона Патіло,
нолишого гравця молодіж-
ного складу нівського «Ди-
намо» (яке, до речі, виступи-
ло спонсором поїздки групи
до Києва) Віктора Браніць-
кого цими днями приєднався
астронавт Чарльз Дюк, який
очолював екіпаж «Аполло-
16» і мав нагоду ходити по
Місяцю.

На прес-конференції на

запитання, як придучитися
людині, нотра виролса в
атеїстичному суспільстві, до
вивчення Біблії, Джон Гест
порадив починати з Еванге-
лії від Марна або від Івана.
Можна також прочитати по-
слання апостола Павла до
римлян в «Діанні святих
апостолів» — хвилюючий
історії перших днів молодого
первн Ісуса Христа. «Світ
урятує Христос!» — вигу-
нув наприкінці зустрічі з
журналістами американський
проповідник.

Валентин
ЛАБУНСЬКИЙ,
оглядач «Голосу Украї-
ни».
Київ.

Нарешті!

ПЕРШІ БОРОЗНИ

У сердїжк школах № 6 та
№ 12 Краматорська відкрто.
й успішно діють перші класи

з українською мовою навчан-
ня. Зважаючи на добрі ре-
зультати та побажання бать-
ків, у кожному навчальному ро-
ці буде відкрито ще шість ук-
раїномовних класів. Утім, зо
два десятик років тому тут бу-
ло близько 10 українських

шкіл. Сьогодні ж, як і в інших
містах області, онрім Докець-
ка, — жодкої!...

Юрій ДОЦЕНКО,
власний кореспондент
«Голосу України».
Донецька область.

дром

ці

н: «За
недолік
їх умов
пропа-
калів

трудод-
гь втяг-
батьки,
вешті-
і пішли
першого
Компар-

. Ішов
сісько-
стували
людівко-
іст Ві-
нордон

ти мон-
секретар
жнлася
и та
що во-
щоді
не да-

зиченко
нтраль-
олосили
до них
нласни-

ці дні,
мені в
№ 2. І
гь дале-
ршачни
а і зла.
оточили
в управ-
освітні

ой при-
присю-
дирек-

онійна і
поба-
шюляла
бай-
розвит-
цю Му-
вого ди-
її шно-
майже

Очі

Мк прикраш-
менським ки-
чи про іску-
го українськ-
Нехтуємо тра-
усьому. Тим ч-
зують кас з
кож із земле-
мо. Відродити-
взялася Спіл-
родного мкст-
перша велика
ка-продаж, я
15 по 22 тра-
профспілок.
Жовтневої ре-
Майка всі р-
лені на екста-
ють мкстєцьк-
білше на вк-
мінк, пркчому
тацьких осере-
гато вишивок,
малярства, ки-
рослинним ор-
лення по дер-

Що був

Втопкася ю-
поса, — відомо-
знайчик тіпо і
їй досі (від 4
лено, нещасли-
лого обкава-
листі. Безре-
да, янось при-
але каводзі,
кваса кисели,
Правоохоронні
зафіксуватк

З потоку

ХОКЕЯ. З ра-
майданчику су-
тні «Піттсбург-
гралн в шосто-
їй серії за
НХЛ. Кубок
«Міннесота Но-
помітним ки-
Маріо Лемьє, я-
бу і зробив т-
передачі. Отже
вінз» довели р-

Футбол

У Локдокі
пройшов міжк-
трюх збірних,
ся перемогли
результат по-
— СРСР — 3:
СРСР — 1:1,
ткна — 2:2.

Група студ-
представляють
різних штатів,
команду «Орл-
ся протягом т-
ли до СР-
сьні спортс-
Києва провела
дою СКА
У складі гост-
булк майже са-

Realii

Мал. Олександра ДУБОВСЬКОГО.

28 травня 1991 року. № 10

Ринкові студії

ральных, так і місцевих. Розголошення податковою інспекцією комерційних таємниць карається законом, вона не має права втручатися в господарську діяльність підприємств.

В разі виявлення порушення законів інспекція вправі накладати відповідний штраф. Підприємства зобов'язані подавати до інспекції декларації про доходи, баласи та інші документи. Окремі громадяни теж подають декларації раз на рік — тож кожен має ретельно вести реєстр своїх доходів. Але при цьому їх сума не обмежується.

Аби зробити працівників податкової інспекції незалежними, їх заробітна плата має бути прийнятий рівень вищий за середню зарплату в народному господарстві. Але якщо інспектор перебуває з жінкою, яка працює на кого має бути нарахована сума, що разів у 50 перевищує суму неодержаних державою податків. Захистити інспектора може лише комісія, що призначає Верховною Радою, але фізична особа не визнає порушення законодавства, матеріали передаються в слідчий комітет (податковий).

Для забезпечення функціонування підсистеми податкових органів необхідно прийняти пакет законів щодо неї в блоці з іншими законами: про бюджетну та банківську системи, про пенсії, про соціальний захист населення тощо.

ПОДАТКОВІ кошти є можливим джерелом фінансування бюджетів усіх рівнів. Тож слід було б розглянути взаємовідносини між Україною як державою та союзним урядом. Сьогодні союзний бюджет у прибутковій частині становить близько 250 мільярдів маркочанців. Виходячи з того, що Україна формує приблизно четверту-п'яту частину союznego бюджету, ми віддаємо не менш як 60 мільярдів для його фінансування. Це тисяча карбованців на одного жителя України. Виникає питання: чи слід нам віддавати такі вели-

кі кошти? Бо, виходячи з практики минулого року, ми самі здатні укласти договори з республіками зв прямими зв'язками. І чин слід нам віддавати 60 мільярдів карбованців посередниківів, яким є Союз? Я особисто вважаю, що ні. Але, на жаль, союзнй уряд продовжує диктувати, скільки коштів кам виносити до бюджету. Шкода, але такий Союз нам не підходить, оскільки грабує економіку України, і, як не дивно, в деяких випадках уряд України йому допомагає в цій «роботі».

НАВЯЩИЙ рівень споживання в суспільстві досягається, коли податки і прибутки дорівнюють нулю. Тобто зараз продаються за собівартістю і ніяких податків немає. Як це давно, пробукотує і це вийде вигідно для встановлення прайс-ку. Це вистратити, які в майбутньому матимуть виробник для розвитку виробництва і соціальної інфраструктури. Якщо не було прибутку, ми «проїли» б усі існуючі основні фонди, залишаючи наступним поколінням злижне обладнання і нерозвинену соціальну інфраструктуру.

Але існують і власні податки. Вони є в кожній державі й призначені для забезпечення існування тих, хто не здатний працювати і забезпечувати себе самостійно, а також для охорони здоров'я, для забезпечення безплатного навчання, для утримання апарату державного управління, для охорони

3 пошти відділу

ОБДИРАЮТЬ!

У газетах інсигли, що залізничні квитки по-
дорожчють на 70 від-
сотків, по радіо казали,
що на приміських елек-
тротранспорт тарифи
підвищаться лише на
10 відсотків. А наспра-
ді — проїзати від Ка-
раваєвх Дач до Фа-
стох можна нині за 1
карбованець 10 коп.
Тобто відбулося
вдорожчання на 170
відсотків (раніше ки-
вотк контував 45 коп.)

Я вважаю, що керівництво Міністерства шляхів сполучень СРСР, користуючись неспівістю в економіці, не беручи до уваги реальних розрахунків, свідомо навмисно пошкоджує, обдирає людей.

Микола ГРИСЮК.
Київ

особи і держави тощо. Ці кошти ми віде яе візьмемо — лише з тих, хто працює, і тільки шляхом оподаткування

У різних країнах різний розмір податків. Вій визначається співвідношенням тих, хто працює, і тих, хто не працює, обсягом безплатних послуг, витрат на оборону та ін.

Існуюча ж у нас податкова система не відповідає завданням, що стоять перед суспільством у період переходу до ринкових відносин. Стара система була розрахована на планову економіку, система ж 1991 року підлаштована під бюджет цього року та відповідає лише інтересам тимчасової економічної угоди, яку підписали керівники республіки на 1991 рік.

Підсистема податків, підсистема податкових органів та підсистема законодавчих актів, які нормують функціонування самої податкової системи.

ОДАТКОВА система має на меті забезпечити достатні кошти для фінансування видаткових суспільством національних, наднаціональних та місцевих програм, створення умов для зростання та забезпечення стійкості їх фінансування, фінансування заробітної плати працівників державного сектору, підтримку маютих робітників-спеціалістів у галузі підготовки кадрів, допомогу соціально незахищеним верствам населення. Залежна від розвитку економічної системи відповідно до її об'єктивних економічних законів, система податків впливає на діяльність окремих суб'єктів в інтересах суспільства — також завданням підготовки системи. До неї приписують, за наявності, такі функції:

- 1) вона має будуватися спираючись на вільнозастосовувані принципи вільної економіки, спільної відповіді обов'язкової, оподаткування всіх юридичних і фізичних осіб, рівності перед законом, податкової справедливості, податкової загальнонаціональності. Інтереси, її регуляторну спрямованість, диференційованість в залежності від різних форм діяльності;

Наприклад, не можна брати одинокі податки з підприємств виробничої сфери і з закладів посередницької

(Продовження. Початок у №№ 87, 88, 91, 93, 99).

сфери, в яких практично немає основних фондів, а отже, і необхідності їх відтворювати. Це дозволяє брати з них більший відсоток податків.

Наступний принцип — одвковність величин граничних ставок податків усіх юридичних та фізичних осіб кожної сфери діяльності. Тобто для всіх виробників гранична ставка одна, а для всіх по-

Ще — пільговість для мажоритарних підприємств, підприємств окремих видів діяльності, деяких інвестицій. Цей принцип оподаткування кожен потребує для заохочення специфічних груп підприємств, а також для стимулювання якихсь потреб суспільства. Це культурні заклади, благодійні організації, малі, молоді підприємства, підприємства іноземних підприємств, що виготовляють товари народного вжитку, машини, обладнання, інструменти, техніку. Тобто те, в чому ми відстаємо від світового рівня. Звичайно, країн випадку, коли виробник є монополістом і не діють аномалії антимонополь-

ПІДСИСТЕМА податків має включати чотири їх групи: цільові, регулятори, фінансові, спеціальні.

Цільові податки призначені для забезпечення фінансування цільових програм — урядових і національних (разом з іншими державами), національних і місцевих. Такими податками обкладаються колективні та індивідуальні заробітки. Ці податки достійно було встановлювати на об'єкти виробництва, продаж, суми угод, а не на прибуток.

Податки-регулятори спрямовані на недопущення відхилень від економічних законів, недопущення тих чи інших видів господарської діяльності, які є для нашої

економіки небажаними, на демонаполізацію, зниження можливостей нееквівалентно го обміну, створення умов для конкуренції тощо. Одержави кошти йдуть на нагромадження резервів для підвищення стійкості фінансування цільових програм. Регуляторк діють як на прибуток, так і на сукупний дохід фізичних і юридичних осіб. В їх ставках немає кордонів, тож вони мають бути думке відчужуючою формою впливу на господарювання підприємств.

Фіскальні податки призначені для одержання стабіль-

них і постійних доходів у бюджеті всіх рівнів, що призводить до зацікавлення місцевої влади у підвищенні індексу плідної активності на

Спеціальні податки — це мито, акциз і податок на рухомий склад. Еставновлюють їх і діють відповідно до інтересів суспільства, спрямовані на обмеження вжитку деяких товарів. Наприклад, акциз на алкоголь, тютюн. Завдяки акцизам на імпортовані товари ми можемо одержати додаткові кошти на фінансування розвитку суспільних підприємств, для виробництва своєї аналогічної продукції. За своєю суттю спеціальні податки є регуляторами, але діють позатифово виробництва.

Виходячи з необхідності забезпечення стабільності джерел фінансування цілових програм, податкову політику слід поставити в зв'язок не з від притоку, а з відтоку грошей з економіки. Це означає, що податки на додану вартість для покриття витрат на закупівлю повинні бути включені до складу витрат на закупівлю. Крім того, податки на додану вартість повинні бути включені до складу витрат на закупівлю. Крім того, податки на додану вартість повинні бути включені до складу витрат на закупівлю.

Для забезпечення функціонування підсистеми податків слід створити підсистему податкових органів, яка б здійснювала контроль за виконанням законодавства щодо податкових відносин і захист інтересів суб'єктів господарювання. Вона має включати податкову інспекцію, податковий слідчий апарат, незалежну комісію за контролю діяльності податкової інспекції. Як не дивно, такий громіздкий апарат є необхідним для створення системи протидії й існує в Україні.

Державна податкова інспекція має признаватися Верховною Радою довічно. Головний податковий інспектор може бути звільнений з посади лише в разі грубого порушення законодавства. Інспекція повинна керуватися тільки законом і мати право контролювати будь-які підприємства й організації фізичних осіб на території України незалежно від форми власності. Одночасно податковій інспекції повинні контролювати діяльність державних органів, як цент

гідно козирнути профспілковою
чомуенктуру.

Олександр ХОРУНЖИЙ,
директор Сумського ри-
бокомбінату

Мал. Сергія ФЕЛЬКА.

БИТА КАРТА НОМЕНКЛАТУРИ

При надії керівництво Сумської обласпрофспадки подолати інстинкти себе принципівим поборонок права та інтересів трудящих. Не знаю, чи да, а в колективі рибомобілітату ставляється до цього іронічно. Чому? Судити самі.

Донедавна працював у нас заводом Сергій Лежнєнко. Спеціаліст тлумачий, одна біда — дозволяв собі інколи у робочий час хилити у червону куртку. І лаявся. Сергій Іванович, і змовкати, але все марно. Заводський відділ з чергового відрадіжделі не дає рибку. Лежнєнко знову затіла пилити. Терпачів утримує. Спеціальні рішення адміністрації і профспівомового комітату

Інший визнає би провину, появляв, але Лежечиню не з тихих. Написав до облпрофра-
ду слізного листа, моляв, без-
душні бюрократи порушник
його, як молодого спеціаліста,
прав на житло.

Дяк цього було використано багатий арсенал сумнівних методів, один з них — поклад

ність міських, аж поки минув термін понарання Лежнєвни, невтіра не зселялась. Це грубе порушення життєвого закономірності, але навіть втручання прокурора міста не допомогло: квартиру, збудовану на кошти рибкомібинату, нечл для сміху, передали порушникові дисципліни, котрого врешті-решт довелося розрежувати. Людина, яка на законних підставах мала одержати ордер, залишилася ні з

Так, виходить, розуміють в обппрофаді поняття «соціальної справедливості» і «правової держави». І прикладів таких безліч. Дивна погіє. і

збегнути її важко. Одне очевидно: вони нічого спільного зі справжньою турботою про інтереси трудящих, чим ти любишь прина-

Експрес-новини

Повстанці в Ефіопії захопили місто Дабравейт, розташоване за 40 кілометрів від столиці країни Аддис-Абеби. Агентство Асоційтед Пресс повідомляє, що загони Револьюційної демократичної фронти ефіопського народу захопили це місто після тижня боїв і просуваються на північ до Аддис-Абеби. Групи повстанців, які контролюють заміську частину Ефіопії, знаходяться в передмістях столиці.

Керівники революційних утворень і представники уряду мають зустрітись у Лондоні для мирних переговорів.

Лідер нураських повстанців Масуд Барзани залишив Багдад, де він вів переговори з іракськими військами. Претензія на надання автономії Курдистану, для консультацій з колегами на півночі Іраку. Створення розділення у ставленні до розбір територій, які має здобути автономії права.

Ізраїльські зустрітки з антивоєнними діями іранських військовополітиків і залучення Червоного Хреста допомогли у вирішенні цих проблем. За Мавнакського Комітету, всі військовополітичні повинні бути звільнені одразу ж після припинення воєнних дій.

У рамках десятиднічної візиту до країн Європи і Близького Сходу міністр оборони США Чейні зустрівся з президентом Франції Міттераном. Франція, яка не є членом військових структур НАТО, підтримує і дає створення нових європейських оборонних сил. Чейні буде мати зустріч у Брюсселі з міністрами оборони країн — членами НАТО і завершити поїздку зупинкою в Тель-Авіві та Наїрі.

Сесія-конференція ООН з питань розробки розпочала свою роботу в Кіото. Протягом чотирьох днів представники 37 країн розглядатимуть питання скорочення торгівлі зброєю і припинення передачі їм джерелом лісопосадки, їхнім зорива ядерної і хімічної зброї. Вперше в роботі такої конференції беруть участь представники Північної і Південної Кореї як повноправні члени.

В Абгані близько 300 шахтарів голодують на знак протесту проти політики уряду. Президент Абгані Алі заявив, що голодуючі страйк шахтарів шмодить інтересам абганського народу.

У японському порту, все одне, в якому, Ті Багго, не при чали десяти нових автомобілів. Вони чекають своєї

«Відверто, суверенна політика»

Лист з Німеччини

ВІДЛУННЯ ВІЗИТУ ГОЛОВИ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УРСР Л. КРАВЧУКА ДО ФРН

Візит Голови парламенту України до Німеччини залишає помітні й добрі сліди в місцевих політичних та економічних колах. Щоправда, відлуння в масових засобах інформації було скромнішим, ніж буває звичайно під час відвідин глав парламентів, але це мало свої причини. Бою дуже заплутаний труднощами центральної влади в Москві і майже все, що могло б, на думку експертів з німецького міністерства закордонних справ, викликати невдоволення в Кремлі.

Відлуння на візит Леоніда Кравчука були пригнічені в столиці Німеччини ще й тому, що це був офіційний візит до Баварії, яка завжди обстоює свої регіональні права. До речі, так само покласти завітали політичні діячі з Баварії, а згодом — глава російського уряду Іван Сілаєв. У Мюнхені атмосфера була відкритою, втім, так само як і в древньому торговельному і науковому місті Регенсбурзі, що колись був відомий під римською назвою Raetobon і від якого пролягла основна торговельна шлях з Заходу до Сходу, зокрема до Києва.

Фактично візит Леоніда Кравчука, тобто — на таку високому рівні, був першим в історії дуже непростої

тим іменито-українських відносин. Голову Верховної Ради УРСР прийняв президент держави фон Вайцекер і міністр закордонних справ Гельмер.

Принявши слід зауважити, що високий гість з Києва мав виконати нелегку місію ще й тому, що він в Бонні, ані в Мюнхені немає українського лобі. Старі українські демократичні партії в дласторі з часом відійшли з муніципальних, муніципальних громадських структур і не мають на німецькій політичній арені відповідних партій у урядовою таборі, тим більше — жодних шансів на співробітництво з соціал-демократичною і «зеленою» опозицією.

І ще одна обставина. Так тривало, що візит Леоніда Кравчука припав на критичний рік певних німецьких діячів з міркувань. Напередодні його приїзду партія канцлера Гольда прогнала вибори саме в землі Рейхланд-Пфальц, яка досі вважалася форпостом партії християнських демократів, бо звідси почалася нагромадження уряду. Якби не цей факт, то, напевно, перспектива зустрічі Гольда Кравчука була б цілком ймовірною. Оскільки ж бідні часи хотять поруч, то являв перед візитом українського політика справи дійшли до завулісного (тоді) і відкритого

(тепер) конфлікту між самими християнськими демократами. На щастя, гість з Києва вирішив обережно маневрувати між цими уособами і зробив це, як мені назвали деякі компетентні оглядачі в Бонні й Мюнхені, справді майстерно.

Якщо повернутися до преси, то слід сказати, що дипломатичний нереподемент великої газети «Вельт» (старий колега автора цих рядків) Бернгард Кендлер писав про візит Кравчука в Бонні, а ітерую Голову парламенту України, він з'явився в мюнхенській газеті «Зюддойче цаїтунг», відшлю далеко поза межі Баварії, бо цей впливовий тижневик читав майже всі дладержавні інтелектуали Німеччини.

Леонід Кравчук справив позитивне враження на своїх німецьких партнерів. Ім сподобався його відкритість і свобода, з яких він розмірковував над складними проблемами не тільки України, а й Сходу, реалістичний підхід до складних питань, особиста пліаість. Високу компетентність проявив, на думку моїх німецьких знайомих, економіст Антонов і академік Юхновський.

Богдан ОСАДУЧУК, власний кореспондент «Глобусу України». Бонні — Мюнхен — Берлін.

Інформ-шоу

ЧЕРЕЗ АФРИКУ ПІШКИ

50 пар взуття стонць англія Фітона Намбелл під час пішої подорожі з Найтану на до Алімру, що, як вважають, триватиме близько року. За цей час відвізів жінка має пройти 14 тисяч кілометрів.

Цей маршрут — піша частина нругосвітньої одисеї Ф. Намбелл, яка «на своїх двоках» паретуватиме Північню Америку та Австралію, «як вирушила в цей пошодок з метою довести своєму батькові, який вважав її негідною, що жінки не в чому не поступаються чоловікам», — наголосила жінка.

Кожан сьомий день подорожі буде відведено для відпочинку та підготовки до нового відряду. Варто також зауважити, що маневреність має помічником, який транспортує її багам.

АНГЛІЯ: ПАЛИТИ ЧИ НІ!

У Англії ухвалено законодавча розпорядження, які зобов'язали на вулицях лондонських автобусів. За результатами опиту громадської думки, мислі для вигляді з трьох висловлюються за заборону паління на всіх відомках громадського транспорту.

Дисповерхої автобусів вурпи остільки при-тупом для заявляти курців після заборони паління в метро й на місцевих авіаційних. Винятком є лише що в спеціальні залізничні вагонки.

Таким віагою, що 52 відсотки опитаних висловлюються за заборону паління у громадських місцях, але лише 13 відсотків — за заборону паління в барах.

Фото з коментарем

НАСТУПАЮТЬ НА П'ЯТИ

У японському порту, все одне, в якому, Ті Багго, не при чали десяти нових автомобілів. Вони чекають своєї

дуть продажі, бо останнім часом продукція японської автомобільної індустрії має величезний попит, успішно конкуруючи з виробами американських автогігантів. Гігантам доводиться потиснитися під тиском динамічного суперництва з Країною Сходу Сонця.

Більше того, автомобільні концерни Тойота, Місес, Мазда, Хонда уже створили на території США власні виробництва з 5,4 мільйона всіх легкових автомобілів, вироблених у країні за десять місяців минулого року. Більше мільйона були японськими, причому до середини цього десятиліття «опуляти» ринку мають чимир збільшити випуск своєї продукції в США до 2,5 мільйона штук.

Не можна сказати, щоб японські автомобілі були дешеві на ринку США, ніж американські, а також переверзували їх в технічному від-

ношенні. Просто у японців більш гучна виробництво, даючи задовольнити буди-мий мільярдний смак, а крию тому їх якість переважала американську. Осі і доводиться автогігантам США здавати позиції: «Форд» оголосив про зниження своїх доходів у третьому кварталі 1990 року на 16 відсотків, абут автомобільні концерни «Хілдс» скоротилися на 20 відсотків, в збитки його за останній навроп становили 214 мільйона доларів. Лідер автоіндустрії «Джамнат» востер» наприкінці минулого року був змушений закрити деякі свої підприємства у Північній Америці. Всього ж під скороченням у зазку із спадом у виробництві в кінці 1990 року опинилися близько 40 тисяч американських робітників-автомобільбудувальників.

Борис ПАХОМОВ.

На знімку: «Хонда», випущена в Огайо (США).

Фото з журналу «Шпигель».

ГЛОБУС України

Газета Верховної Ради Української РСР

Головний редактор
Сергій ПРАВДЕНКОРедколегія:
Олександр БІЛИК
заступник головного редактораАнатолія ГОРЛОВ
заступник головного редактораОлександр ЕМЕЛЬЯНОВ
член-кореспондент АН УРСР

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ

Леонід САМОЙЛЕНКО
заступник головного редактораБорис СІДОРЕНКО
заступник головного редактора

Анатолія СОЛОМОНСЬКИЙ

Віталій СУДДА
відпальний секретар

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ:

Відпальний секретар — Віталій СУДА

Черговий редактор — Віталій Жижаров

Авторки матеріалів — Анатолія Міроненко, Леонід ПІДУХІН

Випусковий — Леонід КЛОСКО

Оформляв — Володимир Кисельов

Коректори: Тетяна Ващенко, Наталя Васенко, Людмила Морозова, Людмила Нестенко, Антоніна Сильвестрова, Любова Савченко, Людмила Тарасюк

Верстальники: Тетяна Балюк, Алла Бурдінська, Марія Солодков, Ольга Яценко, Сергій Савицький

Літотиписти: Віктор Проніч, Тетяна Ільченко

Комітет друку видавництва «Глобус України» 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50

Індикс 60955.

Тираж 166.300.

Переплатити члени за рік 19 руб. 80 коп.

Зам. 03151011